

Radom, 19 maja 2021 r.

DR.5161.26.2021.mk

DECYZJA 306/DR/21

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 3, art. 36 ust. 1 pkt 5, art. 36 ust. 3 oraz art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r. poz. 710 ze zmian.) §18 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r. poz. 81) oraz art. 104 i 108 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zmian.), po rozpatrzeniu wniosku Pana Jarosława Wąsowskiego działającego w imieniu Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie w sprawie udzielenia pozwolenia na prowadzenie archeologicznych rozpoznawczych badań powierzchniowych na trasie planowanej rozbudowy drogi krajowej nr 79 na odcinku Lipsko – granica województwa od km 135+550 do km 144+038

udzielam pozwolenia dla: Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie ul. Mińska 25, 03-808 Warszawa na przeprowadzenie archeologicznych badań powierzchniowych wyprzedzających rozbudowę drogi krajowej nr 79 na odcinku Lipsko – granica województwa od km 135+550 do km 144+038;

współrzędne geodezyjne:

Y-684952,84, x-367084.63

y-685820.94, x-359121.98

y-683911.7, x-361597.43

y-684451.45, x-362228.99

w granicach na załączniku graficznym 1 do niniejszej decyzji;

pod następującymi warunkami:

- 1) kierowania badaniami archeologicznymi albo samodzielnego wykonywania tych badań przez kierownika badań spełniającego wymagania, o których mowa w art. 37e ust.1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- 2) zobowiązanie wnioskodawcy do przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków, w toku badań archeologicznych, na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby kierującej badaniami, o której mowa w pkt 6 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r.:
  - a) imienia, nazwiska i adresu osoby, o której mowa w pkt 1,
  - b) dokumentów potwierdzających spełnienie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37e ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
  - c) oświadczenia osoby, o której mowa w pkt 1, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania badaniami archeologicznymi albo samodzielnego wykonywania tych badań.
- 3) niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia badań archeologicznych;
- 4) prowadzenia dokumentacji przebiegu badań archeologicznych oraz opracowania wyników tych badań w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną przestrzenną lokalizację wszystkich czynności oraz dokonanych odkryć i przekazania jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 6 miesięcy od dnia zakończenia tych badań;

- 5) prowadzenia doraźnej konserwacji pozyskanych zabytków i przekazania ich wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 lat od dnia zakończenia badań archeologicznych;
- 6) prowadzenia inwentaryzacji polowej pozyskanych zabytków i ich dokumentacji i przekazania jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 6 miesięcy od dnia zakończenia badań archeologicznych;
- 7) sporządzenia sprawozdania z przeprowadzonych badań archeologicznych i przekazania tego sprawozdania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 tygodni od dnia ich zakończenia;

Sposób prowadzenia badań archeologicznych:

I. Kwerenda archiwalna zostanie wykonana przed przystąpieniem do badań terenowych i będzie uwzględniać pozyskanie maksymalnej ilości danych dotyczących w szczególności:

- a) wcześniej prowadzonych badań archeologicznych, inwentaryzacyjnych, odkryć przypadkowych, wszelkich działań konserwatorskich i innych informacji będących w posiadaniu właściwych wojewódzkich urzędów ochrony zabytków,
- b) dostępnych map historycznych i innych materiałów kartograficznych umożliwiających lokalizację m.in. kapliczek i krzyży, pól bitewnych oraz istniejących lub nieistniejących miejscowości i cmentarzy, a także karczm, młynów oraz wszelkich innych założeń o charakterze gospodarczo-przemysłowym,
- c) występowania na terenie objętym badaniami zabytków wpisanych do rejestru zabytków, gminnej ewidencji zabytków oraz objętych ochroną na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

II. Analizy danych LiDAR i ogólnodostępnych obrazów satelitarnych:

A. Analiza danych LiDAR zostanie wykonana na podstawie chmury punktów lotniczego skanowania laserowego z zasobu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii o rozdzielczości co najmniej 4 punkty na m² i stworzonego na jej podstawie numerycznego modelu wysokościowego.

B. Zostaną przygotowane następujące modele pochodne:

- a) 3 różne modele cieniowane (z jednego lub kilku kierunków — hillshade i multidirectional hillshade),
- b) analiza głównych składowych PCA (Principal Relief Component Analysis),
- c) mapa spadków (slope),
- d) 2 modele różnicowe liczone na masce okrągłej o różnych promieniach (np. simple Local Relief Model),
- e) model różnicowy liczony na masce o kształcie pierścienia (np. Topographic Position Index i Local Dominance),
- f) indeks widoczności nieba (Sky-View Factor);

C. Ww. modele posłużą do utworzenia wizualizacji:

- a) kompozycji modeli cieniowanych (RGB z trzech różnych kierunków lub z uwzględnieniem składowych głównych z różnych kierunków i wyboru trzech do utworzenia kompozycji),
- b) superpozycji mapy spadków i modelu cieniowanego,
- c) wizualizacji Sky-View Factor w odcieniach szarości,
- d) wizualizacji modeli różnicowych w symetrycznych paletach barwnych;

D. Podczas analizy powyższych modeli będą brane pod uwagę w szczególności elementy topografii terenu, o potencjalnym antropogenicznym charakterze, z wyróżnieniem tych, które mogą być relikdami takich obiektów jak: układy pól, szlaków komunikacyjnych, wsi, osad, działalności gospodarczej i militarnej człowieka - w szczególności fortyfikacji polowych, a także na formy jednoznacznie wskazujące na zabytkowy charakter, tj.: wały, rowy, grodziska, kurhany, megality.

E. Następnie wyniki powyższych analiz zostaną zweryfikowane w terenie, która będzie polegać na oglądzie wytypowanych lokalizacji oraz wykonaniu pomiarów, opisów oraz fotografii będących elementami dokumentacji. Dla obiektów zweryfikowanych pozytywnie zostaną założone Karty Ewidencji Zabytku Archeologicznego Lądowego (dalej: KEZAL).

F. Opracowanie wyników analiz NMT będzie zawierać 3 komponenty:

- a) część opisową (opis zakresu i rodzaju wykonanych prac, metodykę prac, wnioski z analizy danych);
- b) wydruki map (format A3, skala 1:5000) ze zidentyfikowanymi obiektami poddanymi interpretacji;

c) cyfrowa baza danych (na nośniku typu pendrive).

III. Prospekcja powierzchniowa terenu

A. Prospekcja terenowa rozpocznie się po wykonaniu kwerendy archiwalnej i analiz.

B. Prospekcja powierzchniowa zostanie wykonana w terenie zgodnie z wytycznymi Generalnego Konserwatora Zabytków stanowiącymi załącznik nr 1 (Zał. 1: Standardy prowadzenia badań archeologicznych Cz. 1 Badania nieinwazyjne, oprac. A. Oniszczyk, Z. Misiuk, A. Makowska, J. Wrzosek, M. Sekuła, Warszawa 2019; Kurier Konserwatorski nr 17 2020) do pisma nr DOZ-KiNK.070.14.2018.WJ z dnia 08. stycznia 2020 r.

C. Prospekcją terenową zostanie objęty cały teren inwestycji z uwzględnieniem takich rejonów jak: sady, nieużytki, łąki oraz obszary leśne. Obszary niedostępne do badań o ile takie wystąpią zostaną odpowiednio i rzetelnie oznaczone na mapach, a związane z tym ograniczenie prospekcji uwzględnione w sprawozdaniu.

D. Badania terenowe będą odbywały się w formie przejścia terenu w systemie tyraliery, z odstępami pomiędzy uczestnikami badań powierzchniowych nieprzekraczającymi kilku metrów. Trasa przejścia każdego z uczestników badań powinna być rejestrowana za pomocą odbiornika GPS bądź aplikacji na inne urządzenie mobilne (np. smartfon, tablet) w czasie rzeczywistym – w trybie śledzenia trasy

E. Na obszarach wskazujących na możliwość występowania reliktyw dawnego osadnictwa, których obserwacja jest utrudniona (np. tereny częściowo zniwelowane poprzez leśną orkę, łąki itp.) zostaną użyte wykrywacze metali obsługiwane przez osoby posiadające doświadczenie w tego typu prospekcji.

F. Ewidencja zabytków techniki, krzyży, kapliczek, pomników i miejsc pamięci narodowej w granicach obszaru badań i wykonanie ich kart ewidencyjnych

G. wykonanie dokumentacji weryfikowanych i nowoodkrytych stanowisk archeologicznych na kartach KEZAL zgodnie z aktualnymi wytycznymi prowadzenia i dokumentacji badań archeologicznych opublikowanymi na stronie internetowej Narodowego Instytutu Dziedzictwa

IV. Opracowanie wyników archeologicznych badań powierzchniowych będzie zawierać w szczególności:

A. Opis historii, metodyki oraz przebiegu badań zilustrowany fotografiami z całego odcinka badań;

B. Charakterystykę geograficzno-przyrodniczą obszaru badań;

C. Charakterystykę historyczno-osadniczą obszaru badań wykonaną na bazie kwerendy (uwzględniając źródła archeologiczne, historyczne i kartograficzne), obejmującą dzieje od czasów prehistorycznych.

D. Wykaz (w formie katalogu oraz zestawień tabelarycznych; katalog wraz ze zdjęciami stanowisk) wszystkich stanowisk archeologicznych (znanych i nowo odkrytych) wraz z zaznaczeniem ich na odpowiednich wycinkach map ortofotograficznych z przebiegiem inwestycji w skali 1: 3 000 lub dokładniejszej zawierający dane odnośnie:

a) nazwy miejscowości,

b) nazw gminy, powiatu i województwa,

c) nr obszaru i stanowiska wg klasyfikacji AZP,

d) położenia geograficznego,

e) numerów i obrębów działek geodezyjnych,

f) kilometrażu w pasie drogowym,

g) klasyfikacji kulturowo-chronologicznej,

h) pozyskanych lub zaobserwowanych zabytków ruchomych lub nieruchomych,

i) informacje odnośnie funkcji, datowania i przynależności kulturowej, rodzaju podłoża oraz stosownie do możliwości — charakteru, natężenia obiektów i nawarstwień kulturowych,

j) przybliżonego zasięgu stanowiska o powierzchni określonej w arach i zaznaczonego na mapie,

k) stopnia zagrożenia stanowiska planowaną budową,

l) powierzchni stanowiska znajdującej się w kolizji z inwestycją określonej w arach i zaznaczonej na mapie,

m) wskazań konserwatorskich w tym: uzasadniona propozycja powierzchni badawczej stanowiska wytypowanego do badań wykopaliskowych (zlokalizowanej wyłącznie w liniach rozgraniczenia

inwestycji) lub uzasadniona propozycja wykonania dodatkowego rozpoznania zasięgu stanowiska innymi metodami w tym metodą sondażową (w przypadku wskazań konieczności przeprowadzenia badań sondażowych wymagane graficzne przedstawienie propozycji lokalizacji i powierzchni wykopów sondażowych),

n) wskazań konserwatorskich odnośnie dalszego rozpoznania obszarów o szczególnym potencjale archeologicznym (np. uzasadnione wskazania do wykonania badań sondażowych na obszarach o uwarunkowaniach geograficznohydrologicznych sprzyjających osadnictwu w pradziejach), na których nie napotkano śladów dawnego osadnictwa w trakcie prospekcji powierzchniowej ze względu na brak dostępu do terenu bądź brak możliwości obserwacji (np. sady, nieużytki);

E. Analizę pozyskanych materiałów ruchomych z podziałem na fazy;

F. Inwentarz materiałów zabytkowych pozyskanych podczas badań w postaci tabelarycznej zawierający co najmniej następujące informacje w poszczególnych rubrykach: indywidualny numer/kod porządkowy dla każdej pozycji inwentarzowej, dane lokalizacyjne (stanowisko archeologiczne, nr stanowiska w miejscowości, nr stanowiska na obszarze AZP, nr obszaru AZP), data pozyskania, precyzyjny opis zabytków objętych wpisem;

G. Zdjęcia oraz rysunki reprezentatywnych zabytków.

H. Karty Ewidencji Zabytków (stanowisk) Archeologicznych Lądowych (KEZAL) zgodnie z obowiązującą instrukcją NID oraz kart ewidencyjnych rozpoznanych w granicach inwestycji krzyży, kapliczek, pomników i miejsc pamięci narodowej;

I. Wnioski konserwatorskie;

J. Mapę w skali 1:5 000 lub dokładniejszą (sporządzoną na podkładzie topograficznym i ortofotograficznym) z zaznaczonym przebiegiem inwestycji (linie rozgraniczenia, oś, kilometrą, podstawowe dane topograficzne) oraz lokalizacją wszystkich stanowisk z czytelnym wyróżnieniem graficznym charakteru stanowisk oraz wskazań konserwatorskich (kolizja/brak kolizji; badania wykopaliskowe/dalsze rozpoznanie; zaznaczenie obszarów kolizyjnych). Dla całego obszaru badań zostanie sporządzona również baza danych oraz mapa w systemie informacji przestrzennej GIS zawierająca całość wyników badań - pliki w formacie GIS (.shp) wykonane w aktualnie obowiązującym układzie współrzędnych geodezyjnych.

K. Mapę w skali 1:5 000 lub dokładniejszą z zaznaczonym przebiegiem inwestycji (linie rozgraniczenia, oś, kilometrą, podstawowe dane topograficzne) oraz lokalizacją wszystkich stanowisk na tle danych z ewidencji gruntów (granice i numery działek geodezyjnych) (wersja papierowa i elektroniczna).

L. Mapę orientacyjną w skali 1:25 000 (lub podobną) z zaznaczonym przebiegiem inwestycji oraz punktowym zaznaczeniem wszystkich stanowisk z czytelnym wyróżnieniem graficznym stanowisk wraz z ich rozróżnieniem.

M. Zabytki ruchome pozyskane podczas badań zostaną odpowiednio oczyszczone, zakonserwowane, opisane oraz zapakowane, a następnie przekazane do muzeum, które udzieliło zgody na przyjęcie zabytków.

Termin ważności pozwolenia upływa z dniem 31.12.2022 r.

Na podstawie art. 108 §1 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zmian.) decyzji niniejszej nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na ważny interes społeczny – terminowa realizacja inwestycji o znaczeniu krajowym i finansowanej ze środków publicznych.

Uzasadnienie

Zgodnie z dyspozycją art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami prowadzenie badań archeologicznych wymaga pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Przedłożony wniosek spełnia kryteria określone w § 9 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku

wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. 2018, poz. 1609).

Zgodnie z zasadą czynnego udziału strony w postępowaniu wyrażoną w art. 10 §1 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zmian.) organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. W związku z powyższym strony postępowania w trybie art. 94 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zostały zawiadomione o wszczęciu postępowania w drodze ogłoszenia publicznego. Treść ogłoszenia została zamieszczona na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Lipsko w dniu 30.04.2021 oraz Wojewódzkie Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie w dniu 15.04.2021 r. W terminie 14 dni od momentu publikacji do WUOZ nie wpłynęły żadne wnioski ani zapytania stron.

Planowana inwestycja w postaci rozbudowy drogi nr 79 na odcinku Lipska do granicy województwa obejmować będzie roboty ziemne na znacznym odcinku, który nie posiada aktualnego rozpoznania archeologicznego, w związku z czym konieczne jest wykonanie rozpoznania powierzchniowego, celem zadokumentowania i uaktualnienia zasięgów stanowisk archeologicznych jakie mogą znaleźć się w kolizji z planowanym przebiegiem drogi. Przeprowadzenie badań powierzchniowych pomoże wytypować obszary do przeprowadzenia badań archeologicznych w miejscu kolizji z planowanymi pracami ziemnymi w związku z rozbudową drogi.

Działając na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 5, art. 36 ust. 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i § 18 ust. 1, 3 pkt. 3,6,7,8,9,11 cytowanego rozporządzenia oraz art. 104 Kpa, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Od decyzji niniejszej służy stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za moim pośrednictwem (Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie Delegatura w Radomiu, 26-600 Radom, ul. Żeromskiego 53, p. 345, tel./fax 48/363-85-14; 48/363-92-14, www.mwzk.pl; mail: radom@mwzk.pl), w terminie 14 dni od jego doręczenia.
2. W terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania. Oświadczenie należy złożyć do WUOZ w Warszawie Delegatura w Radomiu zgodnie z art. 127a Kpa.
3. Niniejsze pozwolenie nie zwalnia z obowiązku uzyskania innych pozwoleń i zgłoszeń wymaganych przepisami prawa.
4. Postępowanie w sprawie wydania pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

z up. Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Marzena Podkowa

Zastępca Kierownika Delegatury w Radomiu

/dokument opatrzone podpisem elektronicznym/

Otrzymują:

1. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie + zał. 1
2. strony postępowania w drodze ogłoszenia publicznego (e-puap) +zał. 1
3. a/a

Do wiadomości:

1. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie (epuap) + zał. 1

Zwolniono z opłaty skarbowej na podstawie załącznika do opłaty skarbowej ustawy z dnia 16.11.2006r o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1000 z późn. zm.)